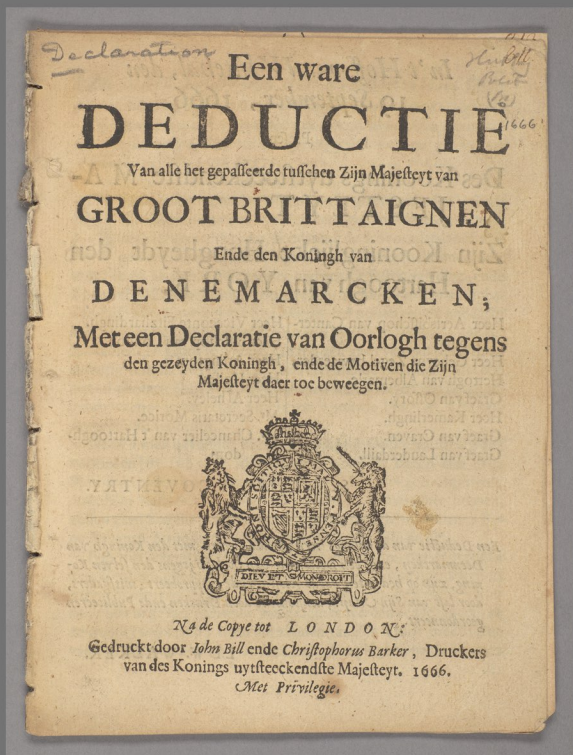

Een ware deductie van alle het gepasseerde tusschen ...

Tryck // / I25 B11c Br. 1666

Tillkomstår 1666

Digitaliserad år 2019

National Library
of Sweden

Declaration

Een ware

*1666
John Bill
Barker
(16)*

DEDUCTIE

1666

Van alle het gepasseerde tusschen Zijn Majesteit van

GROOT BRITTAIGNEN

Ende den Koningh van

DENEMARCKEN;

Met een Declaratie van Oorlogh tegens

den gezeyden Koningh, ende de Motiven die Zijn
Majesteit daer toe beweegen.

Na de Coppe tot L O N D O N

Gedruckt door *John Bill* ende *Christophorus Barker*, Druckers
van des Konings uytsteekendste Majesteit. 1666.

Met Priviliegie.

In 't Hoff van Whitehal, den
19 September, 1666.

Present

Des Koonings uytsteeckendste M A-
JESTEYT.

Zijn Kooninglijke Hoogheydt den
Hartoogh van Y O R K.

Heer Aertsbisschop van Canter-
bury.

Heer Geheym Zegel-bewaerder,
Hertogh van Albemarle.

Graef van Ossory.

Heer Kamerlingh.

Graef van Craven.

Graef van Lauderdaill.

Heer Viceconte Fitzhardingh.

Heer Bisschop van London.

Heer Arlington.

Heer Holles.

Heer Asheley.

Mr. Secretaris Morice.

Mr. Chancelier van 't Hartoogh-
dom.

Sir WILLIAM COVENTRY.

*Een Deductie van de onlangs verhandelde saecken met den Koningh van
Deenmarcken, ende een Declaratie van Oorlogh jegens den selven Ko-
ning, zijn op heden ten Tapijt gelesen, ende geapproveert; mitsgaders,
door last van Sijn Majt., aenstonts te doen Drucken ende Publiceeren
geordonneert.*

EDW. WALKER.

*Een ware Deductie der Transactien, tus-
schen Sijn Majesteyt van Groot-Brittaignen, ende den Koningh van
Denemarcken, met een Declaratie van Oorlogh teghens den ghemelden
Koningh, ende de Motiven die Sijn Majesteyt azer toe gheobligeert
hebben.*

SYn Majesteyts comportement in alle ghelegentheden jeghens
Sijne buytenlandsche vyanden heeft genoegsaem de werelddt
kenbaer gemaectt, dat, hoedanigh de provocatien oock zijn
geweest, hy nochtans niet goedt gedacht heeft, die andersints
te gevoelen, als sich te beschermen teghens d'effecten van dien, ende
alhoewel de Coningh van Denemarcken na soo vele onwaerdighe-
den ende ontrouwe jeghens Sijn Majest. het nootsakelijck ghedacht
heeft vele onwaerdighe aspectien op Sijn Majest. te legghen, ende het
fondament, en gront te nemen, van sijn aen gaen van een offensijf en
defensijf verbont met de Staten der Vereenighde Provincien, uyt den
aenval ghedaen door Sijn Majts. Schepen in sijn Haven van Berghen,
gebruyckende in het eerste Articul van 't geseyde Tractaet, dese uyt-
druckelijke woorden..

Nadien men bevonden heeft, dat d'Engelse Oorlogschepen inden
voorleden Jare 1665. verscheyde onbehoorlijke daden selfs in de
Stroomen ende Havenen van Sijn geseyde Majesteyt gecommiteert,
ende Sijne Kasteelen ende Sterkten vyantlijck geattaqueert hebben,
zullen geen Engelse Schepen werden gepermitteert te komen in Sij-
ne Havenen, Stroomen, het Kattegat, de Sondt, ofte de Belt.

Dies niet tegenstaende zoude Sijn Majest. gaerne, om de cere van
dien Coningh, ghedeclineert hebben van de werelddt te openbaren de
daet selfs, waer op die bekladdinge gegrondt is, hadde Sijn Majt. daer
door niet in gevaer gheweest van geacht te werden een schender van
de wet der volkeren, door het zenden van Sijn Vloot inde Haven
van een Geallieerde, om vyantlijke actien te pléghen op de Schepen

(4.)

der ghenighe die Vrienden waren van dien Geallieerde, hoewel in openbaren Oorlogh met Sijn Majt., daer hem nochtans de vrydom van die Haven vrywilligh aengeboden was, op een tijdt wanneer Sijn Majt. de minste ghedachten niet en hadde tot het verrichten der vyantlijke actien die hem tegenwoordigh verweten werden.

Met wat affectie ende belangh Sijn Majt. den Coningh van Denemarcken tracteerde, niet alleen ten opsichte van de Protestantse interest, maer ten reguarde van de naeuwe bloedtverwantschap, ende genegentheyt van sijn persoon, wanneer hy eerst in Engelandt weder keerde ende doen de zaken van Denemarcken in disordre waren, is blijkelijck door het Tractaet dat Sijn Majt. als doen met die heeft gemaect, zijnde het eerste dat hy met eenigh Prins heeft aengegaen, in 't welck, reflecterende op den quaden handel, die dien Coningh onlangs hadde ontfangen vande Staten der Vereenighde Provincien, ende de apprehensie die den ghezeyden Coningh alsoen hadde van hunne verdere verdruckingen, Sijn Majt. zoo vrywilligh sijn resolutie verklaerde, den Coningh van Denemarcken te zullen assisteren met sijn geheele macht tegens allen den genen, die trachten zouden hem ongelijck te doen.

Van dien tijt afmaecte den gezeyden Coning van Denemarcken continuele klachten van de grooté ongerechtigheden ende insolentien, die hy van de voorsz Staten verdroegh, ende schynende gevaerlijcke apprehensien van de Sweedtse wapenen te hebben, verzochte Sijn Majts. interpositie met die Kroone, op dat d'Alliantie tusschen hun stricteelijck geobserveert mochte werden, waerinne Sijn Majt. sich aenstonts engageerde, ontfanghende zoodanighe satisfactie van de Sweedsche Kroon, die hem dien van Denemarcken dede verzekeren dat terwylen sy observeerden het Tractaet door hun zelfs met Sweden aengegaen, zy geen vyandschap van hun behoefden te apprehenderen, op 't welck den Coningh van Denemarcken erkennende Sijn Majts. groote vrientschap daer inne betoont, ende makende alle imaginable professien van zoodanig sijn voornemen, Sijn Majt. verzochte sijn

te zijn Borge jegens Sweden te willen wezen , dat Denemarcken dat Traetaet van Vrede punctuelijck zoude observeren ende voldoen , 't welck Zijn Majt. insgelijcx vrywilligh t'sijnen laste nam.

Zoodanigh was den toefant van saken , wanneer die van Hollant den Oorlogh teghens Engelandt begonnen aen te nemen , ende alle die vyantlijcke actien, gelijk de werelt kenbaer is, te verrichten.

Zijne Majt. dacht het doen bequamen tijt te zijn sijne goede officien te interponeren in 't wegh doen der gezeyde jalousien ende een goede intelligentie te bouwen tusschen die twee Noorder Kroonen, op dat in die conjuncture de wackerheyt, en kennelijcken kunstigen handel der Duytschen op haer niet en mochten wercken tot prejuditie van elck anderen, ende door hun van den anderen te scheyden, haer eygen macht over hun beyden te vergrooten, ten welcken eynde hy op eenen tijt twee Persoonen van groot vertrouwen, ende seer naeu aen zijn onmiddelige dienst verbonden, sijne Envoyen ghezonden heeft na beyde Kroonen tot de volbrengingh van die Officien, die tusschen hun mochten confirmeren haer goede intelligentie jegens elckanderen, ende haer vriendschap jeghens hem verseeckeren; ende wat Denemarcken aen gaet, was in die saeck zijn eenighste belangh ende ooghmerck, Zijn Majt. sich zelfs verseeckerende dat den stant van dat Rijck, door oorfaeck van hare onlangs geledene troubles, hare domesticque jalousien ende onvergenoeghde gemoederen, zoo zwack was, dat hy haer niet wel, noch met reden op dien tijdt konde raden met den Hollanders in rupture te gheraken, ofte meer jeghens hun te doen als zijn Traetaet hem verobligeerden, bysonderlijck tot dat zoodanigh een vaste confidentie tusschen die beyde Kroonen zoude zijn gestabilieert, dat zy elckanderen mutuelijck konden assiteren, beschermen ende verseecken.

Doch Zijn Majts. Envoye had sich niet langh in Denemarcken op gehouden, of hy bevont dien Coningh ende sijnen Raedt minder te apprehenderen de ongunste van Hollandt als zijn Majt. in zijn tederheyt jegens hun, sich hadde ingebeeldt, ende ingevolge van die Inci-

(6)

tementen hadde Hannibal Zeeftadt, onlangs in Engelandt wezende, Sijn Majt. voorgeworpen ende gewenscht een ghemeenen Oorlogh teghens Hollandt, verfoeckende dien Coningh op nieuws, dat Sijne Majt. haer wilde beschermen van de insolentien van dat volck, ende haer zoeken te verlossen van verscheyden verdruckingen die zy van hun leden, wanneer een nieu Tractaet van Vrede tusschen Sijn Majt. ende dezelve gesloten zoude worden, verzoekende ondertusschen het Tractaet, dat zy met Sijn Majesteit gemaect hadden, te vernieuwen, met zoodanige verdere obligatien ende conditien als weynigh scheelde van een offensijf ende defensijf verbondt met Sijn Majt. tegens de gemelde Staten, dewelcke inde Maent van November 1664. in een project ghevoeght, ende van dat Hoff door een Expresse van Sijn Majts. Envoy aldaer naer Engelandt gezonden zijn geworden.

Maer wanneer dezelve Expresse met Sijn Majts. consent en approbatie van 't gene zy voorgeslagen hadden weder keerde, maecten sy geen haest de bezonderheden te adjusteren, en schynende een spoedigen inval van Sweden te apprehenderen, versochten dat Sijne Majt. sijn beste wilde doen, om dat ongeval van hunnen hals te weerden, ende te stabiliëren een volkomen confidentie en verstant tusschen die beyde Kroonen, 't welck Sijn Majt. mede vaerdigh op sich nam, hebbende alle mogelijke versèkeringh van de Sweedsche gedraegsaemheydt daerinne ontfangen, op welke gront het op nieu goet gedacht wierde Denemarcken aen te pressen (aen d'eene zyde leggende alle vordere uytstellinge) tot confirmatie van haer vriendschap met Sweden, dat verricht zijnde, alle volgende Raedslagen mochten werden voortgeset op mutuele deliberatien ende verwilliging: grontvestende Sijn Majt. sich hierinne op de confidentie die hy hadde van d'eere, en sinceriteyt van den Coningh van Denemarcken zelfs, als wel wettende wat een invloeyingh den Hollander zoude hebben op de meeste van sijnen Raedt.

Ontrent de Maendt van Juny daer aen volgende beklaeghde dien Coningh (in een casueeldiscours met Sijn Majts. Envoy) den quaden
stant

stant da
Staten
nochr
dat hy
ment hy
Zijn
vielen,
ren van
discours
hy entel
ken in
pen, toe
genwo
mochte
Sijne M
dat Hy
wilde v
voor te
hadde
resolut
Zijn
daerinn
weder
Op
Sijn M
ordon
Conin
om die
Noor
venen
ghene
met de

stant daerinne hy vervallen was door de verradelijke proceduren der Staten Generael, die de oorfaeck waren van alle sijne onheylen, ende nochtans een goeden Tack van sijne inkomsten besaten, allegerende dat hy hun noch een groote somme schuldigh was, op welck Argument hy alle occasien waer nam, om sich breeder te uyten.

Zijn Majts. Envoy zeyde hem dat verscheyde gelegentheden voor vielen, om sich van die schult te ontlasten, ende hem te rembourseren van de gelden die zy alreede van hem genomen hadden, ende dat discours met eenighen yver by dien Coningh gecontinueert, besloot hy entelijck dat indien hy macht genoeg hadde, hy het zoude zoeken in 't werck te stellen, van in sijn possessie te nemen alle de Schepen, toebehoorende eenigh Onderdaen der ghemelde Staten, die tegenwoordigh waren in eenige Zijner Havenen, ende namaels daer mochten arriveren, ende als den Envoy repliceerde, dat des Konings Sijne Majesteyts Schepen hem daerinne konden assisteren, zeyde Hy, dat Hy geerne den buyt tusschen hem ende Sijn Majt. van Engelandt wilde verdeelen, versochte hem vorders Sijn Majesteyt de propositie voor te draghen, dewelcke noyt daer te vooren eenighe ghedachten hadde gehad van den Coningh van Denemarcken tot zoodanighen resolutie aen te manen.

Zijn Majt. door sijn Envoy daer van ten vollen onderricht, heeft daerinne aenstonts verwillight, ende sijn approbatie met alle spoedt weder afgevaerdicht.

Op den 10 July informeerde Sijn Majts. Envoy dien Coningh, dat Sijn Majt. de propositien hadde geaccepteert, ende sijn Vloot zoude ordonneren het zelve te gaen verrichten, welcke aendieningh dien Coningh zeer verheught ontfingh, zeggende tegens den Envoy, dat om dit Accoort voordeeligher te maken, Hy sijn Gouverneurs in Noorweghen hadde geordonneert, alle Duytse Schepen in hare Havenen te noodigen, ende alle middelen te gebruycken, omme die ghene die alreede in de Haven waren, op te houden, ende dat sy met den eersten daer af de reien zonden verstaen, ende ontfan-

(8)

gen de vordere directien hoedanigh zy daerinne hadden te procederen.

Op den 20. van dezelve Maent July ontfinch dien Coningh advijs van Noorwegen, dat de Ruyter op de Kuste was, waer op hy aenfronts om Sijn Majts. Envoy gesonden heeft, hem dat nieus met verheugingh aenzeggende, ende wenschte dat hy geen tijdt verzuymen wilde daer van Sijn Majts. Vloot te adverteren, 't welck hy datelijck door een Galjoot dede verrichten.

Op den 24. van dezelve Maendt vaerdighde den Coningh van Denemarcken eenen Expresse af met ordres aen den Viceroy tot Christiania, ende aen den Generael Alefelt tot Berghen, met last, dat sy d'Engelsen zouden toelaten alle Hollandsche Schepen, alhoewel binnen hare Havens, ende onder hare Casteelen, te mogen aentasten, ende als prijs wegh voeren, doch dat perfecte rekeningh zoude werden gehouden van 't getal, ten opsichte dat Hy den Coningh van Denemarcken sijn egael gedeelte mochte genieten, hun vorders onderrichtende, de opperste Bevelhebbers van alle Engelse Schepen zulcx aen te dienen, wanneer zy op de Kust arriveerden.

In gevolge van welcke ordres heeft Gulde Leeuw, den Viceroy van Noorweghen, twee Galjoots-ijtgezonden om d'Engelse Vloot op te zoeken, ende van 't gezeyde Accoort te verwittigen, met dese limitatie, dat om den Coningh Sijn Meesters eere voor de wereldt te bewaren, zy uyerlijck schynen of pretenderen zouden, om zoodanigh een aenval door d'Engelse te maken, hooghlijck geoffenseert te wezen.

De zaeck aldus beleyt zijnde, ende eenige der Commandeurs van Sijn Majts. Schepen op den 30. der ghezeyde Maendt July daer van kennisse bekomen hebbende, ordonneerde den Grave van Sandwich een Esquadre Schepen, om ingevolge van dat Accoort na de Haven van Berghen te zeylen, hebbende zeker intelligentie dat de Duytse Oostindische Schepen daer nieulijcx ngelooopen waren, presumerende dat alle Gouverneurs voor dien tijdt kennisse van 't Accoort ontfangen

fangen hadden, alsoo Sijn Majt. Sijn approbatie van 't zelve, ende resolutie om het ingevolgh te executeren op den 3 Juny al gezonden hadde, ende by den Coningh van Denemarcken op den 10. July ontfangen was.

Op den 31. arriveerden 15 Schepen van 't ghezeyde Esquadre tot Buckap Ra, ende ankerden dien nacht aldaer, wesende binnen de klippen van Noorwegen, doch ten minsten acht mylen van Bergen.

Op den eersten Augusti 's morghens vroegh zondt Sir Thomas Tyddeman, commanderende de gezeyde Esquadre Schepen, een Edelman van qualiteyt in een Jacht na den Gouverneur van het Casteel, hem ghevende kennisse van onse komst, op dat hy niet overvalen wierde, insgelijcx met sich dragende voor den zelve Gouverneur twee brieven, eene van den Grave van Sandwich, ende den andere van Sir Thomas Tyddeman, beyde behellende, dat het voornemen van hare komst alleenigh was om de Duytsen aen te tasten, ende dat stricte ordre zoude werden ghenomen, dat geenige der Schepen eenighe overlast zouden doen aen den minsten Onderdaen van den Coningh van Denemarcken.

Tusschen 6 ende 7 uyren op den avondt van den eersten Augusti arriveerde de ghezeyde Esquadre Schepen binnen de Boom van de Haven, ende terwijl sy hun by elckander op haer gestelde plaets vergaderden, al naderende de Duytsche Schepen, schoot het Casteel met scharp op hun, hun waerschouwende af te houden, ende braken met schroot een Engelsman sijn been, wezende inde boot om d'Ankers te helpen uytvoeren, alle 't welck aen onse zyde wierde gheleden, zonder de minste vyandschap te bewysen, ende nochtans wieden de Duytschen ondertusschen zonder de minste hindernisse toegelaten, hare beste weerbare Schepen in een linie te trekken, ende tot afweringh der Engelsen in defensie te stellen, plantende haer geschut op strant, ende wieden meer als seventigh van haer op 't Casteel gestelt, tot groote afbreuck van de Engelsche.

Dies niet teghenstaende voeren d'Engelse voort om hun tot hun

B

meeste

meeste voordeel, ende in de beste ordre hun eenighsints doenlijck te verwoeghen, waer mede sy de gheheele nacht over brachten tot vier uyren in de morgenstont, werdende genoodsaecht hare Schepen met rouwen tegens de wint op te halen, alsoo de windt contrary was.

Gedyurende alle welcke tijdt, verhopende beter tractement, sy insgelijcx met den Generael Heer Alefelt handelden, hem informerende van het geheym Accoort tusschen beyde Coningen ghesloten, doch wilde niet bekennen van sulcx bewust te zijn, insisterende om den geheelen buyt voor den Coningh sijn Meester te behouden, met byvoeging dat hy tot dien eynde Galjoots van 't Noorden hadde afgevaerdigt, omme die Schepen onder pretext van haer behoudenisse derwaerts in te locken, dat sijn Meester vaerdigh was, omme 22 Oorloghschepen af te senden tot verskering van deselve t'sijnen behoefte; ende dat het de wereldt seer vreemt zoude voorkomen, dat foodanighe groote Vrienden ende Geallieerden, als die twee Coningen waren, in verschil geraeckten over de helfte van eenige weynige Pryszen; te meer, dewijl sijn Meester die 't meest van nooden hadde ongetwijffelt dien rijkdom soude gebruycken tegens den gemeenen Vyant; met byvoeging dat de Hollanders al even veel verliesen souden, of den Coningh van Denemarcken het geheel behielde, dan of sijn Majt. van Engellant daer van de helft kreegh.

Doch eyndelijck den Heer Alefelt siende d'Engelsen daer op insisteren, versochte propositien in geschrifte, tenderende omme de Pryszen egalijck te verdeelen, dewelcke hem oock geleverd wierden, alhoewel hy noch scheen te begeeren, dat men den aenval op de Hollanders eenighe daghen zouden opschorten, 't welck na ghchoudene Krijgsraet door alle de Zee Capiteyns geoordeelt wierde, gelijk het waerlijck bleeck, niet anders te geschieden, als om d'Hollanders tijdt te geven, besloten derhalven datelijck op haer aen te vallen, dat oock in gevolghe op den 2. Augusti 's morghens ten 5 uyren in 't werck wierde gestelt, wanneer alle daer-en-boven door 't langer vertoeven zouden de Hollanders hnn niet alleene hebben versterckt, maer de Engelse

Engelse gevaer geloopt hebben, onder haer Oorloghs-vloot te vervallen.

In dese Krijghsraet gaf Sir Thomas Tyddeman last aen alle Capiteynen, dat sy op de Casteelen of sterckten niet en souden schieten, en sorge dragen om haer geschut te dirigeren, soo laegh als doenlijk was, op de Hollen der Duytse Schepen, om de Stadt achter de Schepen leggende van alle schade te bevryden, beyde welcke directien soo het Bootsvolck eenparigh verklaert, nagekomen zijn, sulcx in 't tracteren met den Generael te ordonneren beloof was.

Die actie continueerde tot acht nyren, geduyrende welke tijt, het Casteel een witte Vlagge uythongh, doch met wat meeninge konden de Engelse niet begrypen, want alle 't Bootsvolck die digtste by 't Casteel gheweest waren, komen hierinne over een, dat het Casteel noyt op en hield van schieten, noch van d'eene, noch van d'andere zyde, alsdoen hun inbeeldende dat de Duytschen, die tot verstercking van 't Casteel mochten ingenomen zijn, geduyrigh vuyrden teghens d'ordre vanden Generael, onder het uythangen van de witte Vlagge, gelijk het in der daedt waer was, want sy ten minsten 300. van hun binnen hadden.

De grootste schade die d'Engelse over quam was van 't Casteel, hebbende door accidentale schoten eenige Kabels, die d'eerste Linie t'samen hielden, aen stucken geschoten, sulcx, dat om t'ontgaen het vervallen van d'een op d'ander zy van haer bestemde plaetsen moesten afwijcken, ende wanneer de Duytse stucken haer niet langher konden bereycken, schoot het Fort op nieuws van de uysterste hoek aen 't Stier-boort, door welke stucken, die geduyrende het engagement niet geschoten hadden, d'Engelschen in 't afwijcken veel volcx quamen te verliefen.

Dies niet tegenstaende quamen d'Engelsen dien dagh ten ancker binnen de Klippen van Noorweghen, vijf Duytse mylen van Bergen af, sonder eenige Lootsen die haer ancker-gront voor soo vele Schepen, dichter aen land t, kosten aenwysen.

Terwylen Zijn Majts. Schepen sich aldaer repareerden ende hunne lecken stopten, wierden verscheyde civiliteyten en complimenten op nieuws gewisselt tusschen den Gouverneur en Sir Thomas Tydeman, ende op den 7. Augusti is Mr. Colner, een Edelman, die in confidentie van 't Tractaet des nachts voor de ghemelde Actie aen Zijn Majts. Schepen was ghekomen, door mijn Heer Alefelt weder afgesonden, met verklaringh dat sijne Edelheydt als nu sijne ordres hadde ontfanghen van den Coningh sijnen Meester, om d'Engelsen toe te laten de Duysen in sijn Haven te moghen aen tasten, daer beneffens met sich brengende voor de Admirael van de Engelse Vloot Zijn Majts. Envoyes Missive uyt het Hof van Denemarcken, behelssende de cive saeck.

De Heere Alefelt sond' mede alsdoen een Brief, geheel met sijn eygen handt geschreven aen Sr. Thomas Clifford, hem versoeckende den volgenden avont met hem een by-een-komst te willen houden, op dat eenighe middelen mochten werden beraemt tot een tweede Attaque, waer-inne dese expressien behelst waren.

Ick hebbe teghenwoordigh ontfangen een ordre van mijn Meester &c. indien het Godt de Heere hadde ghelieft dat wy onse ordres eerder bekomen hadden, alle het gepasseerde ware voor gekomen geweest; ick verlan-ge seer om d'eer van u ghesicht te moghen hebben, doch bidde dat het by nacht geschiede, ende vermomt, alsoo het den interest van onse beyde Koningen ten hooghsten rakende is.

Dese by-een-komst wierde vaerdigh toegestaen, waer-inne den Heere Alefelt verscheyde Articulen ende Conditien te aggreeren voortgebracht heeft; te weten, dat den buyt gelijkelijc soude werden gedeelt, doch daer uyt soude voor eerst genomen worden hondert duysent ponden Sterlinghs in Cassa, de helfte voor d'Esquadre Schepen, ende de weder helft voor sich ende de Soldaten, de Duytsen die ghevangen wierden souden naer Hollandt werden gevoert in ledighe oude Schepen, ende dat geen van deselve te Berghen soude blijven, op dat sy geen getuygen souden zijn van 'tverdeelen van de buyt.

buyt. Dat vier van de Engelse Fregatten zouden verblyven in de Haven van Berghen, ten minsten zes weecken, voorgevende dat zy ver-toefden voor haer eyghen rekeningh, om te verzekeren d'andere helfte van de buyt, die achter zoude werden ghelaten, ende deselve behouden in Engelandt te voeren, daer nochtans die helfte des Coninghs van Denemarcken, ende die vier Engelsche Fregatten absoluyt, geduyrende de gemelde tijdt van zes weecken, in sijn dienst zouden zijn, welcke propositien met sijn eyghen handt gheschreven den Generael Alefelt aen Sir Thomas Clifford behandight heeft.

Doch die propositien waren zoodanigh belaft met andere Articulen, die een tweede aenval impracticabel maectten, alzoo die de Engelschen intoomden om alle hare advantagien teghens de Duytschen te ghebruycken, als besonderlijck zy en vermochten niet naerder te komen als de Boom, sulcx dat indien zy de Duytschen van hun plaetse geslaghen hadden, zouden zy geen moeyten gehadt hebben dezelve in possessie te nemen, daer-en-boven wiert hun verboden volck te landen om van achteren de Schepen aen te vallen, ende dit alles onder pretext van de Stadt van 't vuyr te bewaren, dat onder 't ghewoel mochte werden ontstoken, daer niet tegenstaende dese provisie de Duytsen wierde toegelaten tegens d'Engelsen een Brander te vervaerdighen, omme te ghebruycken als de windt daer toe dienen zoude.

In dese Conferentie tusschen den Heere Alefelt, ende Sir Thomas Clifford, proponeerde sijn Edelheydt datmen om 2 a 3 versche Engelse Fregatten zouden zenden, om de zaeck een beter schijn te geven, doch ried hy dat de gheheele Esquadre liever te rugghe zoude zeylen naer de Grave van Sandwich, duydelijck verklarende de macht dien hy hadde, omme de Duytsche Schepen in de Haven te houden, alhoewel de geheele Vloot die zoude trachten af te halen, met aendieningh, dat hy zulcx eenighen tijdt wilde doen, zeggende, dat alhoewel de Engelse Vloot na haer eyghen Kust om vervarsingh

(14)

trocken , hy nochtans reden ende gelegentheyte genoegh hadde omme de Duytschen eenighen tijt in gespreck op te houden, wegens de schade by de Stadt ende het Casteel in haer beschermingh gheleden, zijne Excellentie geliefde oock te expresseren een groote genegentheyte voor d'Engelse Interest, ende dat hy verheught soude zijn de gelegentheyte te moghen hebben om yets te verrichten, dat yegens haer eenige voldoeninghe mochte meriteren , voor 't verlies van soo veel treffelijcke mannen die aldaer gesneuveld waren ; *Sir Thomas Clifford* na d'Esquadre van de Engelse Vloot weder keerende, ende aldaer *Sir Thomas Tyddeman*, ende de Capiteyns , met dewelcke hy raedt hielt, voordragende, dat door dese restrictie, ende nadeelige Propositionen , voorgewendt te gheschieden tot preservatie van de Stadt van Brandt; Zijn Maj^{te}. Schepen verhindert souden werden van hun voordeel op de Duytschen te soecken , door haer te aborderen ofte te Lande van achteren aen te vallen; Sulcks , en soo sy genaden souden vinden , ende dat sy onder het bedwangh der Forten en Casteelen staende , misschien verhindert souden werden de vyants Schepen aen te tasten , wanneer die van haer Geschut machteloos ghemaect souden zijn , alle 't welck hy den Gouverneur te voren al te gemoet gevoert hadde; so wierde na overleg besloten weder na de Vloot te keeren; doch voor dat sy vertrocken, sond' *Sir Thomas Tyddeman* een beleefde Brief aen den Heer *Alefelt*, hem aendienende het voorneemen van weder na de Vloot te keeren, den Generael *Alefelt* door sijne vorige Irresolutie , ende misschien te groote begeerte van winst in sijn verstant bedwelmt , was soo verre van tijdt te winnen , omme (volgens belofte in de laetste Conferentie) met de Hollanders voor sijn Meesters reeckeningh te handelen , weghens de schade aen de Stadt ende het Casteel in haer beschermingh geleden , dat op recompensien ofte vergeldinghen in sijn eygen particulier , misschien geauthoriseert door eenighe veranderingh van Raedt te *Copenhagen*, hy deselve toeliet van *Bergha* te vertrecken , op d'eerste kennisse die sy bequamen door een enckelt Gailloot , dat haer Vloot in Zee was

om

om haer na huys te convoyeren, haer daer-nevens affisterende met de ervarenste Lootsen, 't welck Zijn Majesteys Schepen geweygert was.

Dit is een naeuwkeurigh verhael van 't gene te *Bergen* voorgevallen is, en accordeert in alles met het gene den Konink van *Denemarcken* door sijn eygen Officier dien aengaende verstaen heeft; doch de Deensche dis-ingenieuse Proceduyren zijn hier mede niet ge-eyndicht, want Zijn Majesteit bevindende een Esquadre van sijne Schepen soo qualijck gehandelt door de Deensche Casteelen, contrarie het accoort in sijn verwachtingh van door dien aenflagh voor beyde Kroonen te bekomen een gesamentlijcken en mutueel voordeel, 'teenemaal gefrustreert, ten welcken eynde Zijn Majts. Fortuyn van de volghende Somers-dienst in de Waeghschael heeft ghefelt, door het scheyden van sijn Zee-macht, op een tijdt, wanneer den Vyandt sich bereyde om met alle sijn macht aenstonts in Zee te komen; heeft Zijn Majt. goet gedacht met den Koningh van *Denemarcken* op dese geheele saeck te exposluleren, en van hem reparatie te versoecken.

Oordeelende, dat sulcx best konde werden gedaen door een Persoon die in de geheele saeck van *Bergen* actuelijck geingageert was gheweest. Dien volghende verkoor hy *Sir Thomas Clifford*, als doen eerst van de Vloot gekeert, om na hem te trecken in qualiteyt van Extraordinaris Afgesant, die na waerheyt alle het gepasseerde konde relateeren ende satisfactie versoecken, door overleveringh der Hollandsche Schepen, die men suppoeserde als noch in sijn possessie te wesen; ende 't selve wesende verricht, met den vorigen Afgesant, aldaer ten Hove residerende, te tracteeren ende sluyten een Vrede offensijf en defensijf; ende sulcx mede ge-effectueert, met gelijcke macht te reysen naer het Hof van *Sweden*, omme die Kroone in 't selve verbont te noodigen.

Op *Sir Thomas Cliffords* arrivement en audientie tot *Coppenhagen*, scheen dien Koning over het gepasseerde te *Bergen* beschaemt zijnde,

de , en legghende de schuldte op sijne Officiers, seer solciteus en begerigh om alle saken tusschen beyde Kroonen te composeeren , tot Sijn Majts. vergenoegingh , zijnde seer gevoelig van het rechtveerdigh resentement, dat Sijn Majt. mochte hebben door het versuym in ordres te senden aen sijn Gouverneurs , ingevolge van het eerste Accoort ; zeggende , dat het hem seer soude smerten , ingevalle de stricte en langhduerighe vrientdschap van de twee Kroonen wierde gebroken, door eenigh misdraght en quade uytvoeringh, van 't gene dat tot des Koning van Engelandts Interest door hem selfs geproponeert was , urgerende dat dit het eenighste was , waer door hy sijn goede inclinatie aen Sijn Majts. belangenh konde betoonen , sijn Scheeps Equipage niet vaerdigh zijnde omme hem in den Oorlog te kunnen assisteeren , sulcx dat de aanbieding van sijne Havenen her eenighste was dat hy konde doen ; alhoewel hy, sijn selfs excuserende van het gepasseerde, ende schoone beloften doende voor het toekomende, niet duydelijk antwoorde op't gene voorgeworpen was, weghens het verzuym tusschen den 10 July tot den 24 van dezelve Maendt, alle welcke tijdt verliep na des Coninghs ontfangh van Sijn Majts. approbatie , ende het zenden van sijne ordres aen sijne Gouverneurs , als alleenigh dat zy niet en konden accordeeren op een methode van zulcx te verrichten ende in cyfer te stellen. Ende aengaende het haestigh vertreck der Duytschen uyt de Haven van Berghen , ende haer zoo vaerdighe permissie van dien , wierde alleenigh gezeght , dat zy daer van niet en wisten , maer verwachtende waren een duydelijcke ende volkomen rekeninge van alle 't zelve, schynende beyde den Coningh ende sijne voornaemste Ministers daer door overrompelt te zijn , ende begerigh daer voren voldoeningh te geven, ende de vorighe misdrecht te verbeteren , zoo veel als doenlijck zoude zijn.

Ingevolghe van 't welck , heeft Graef Hanibal Zeestadt op den twintighsten September Zijn Majts. Envoy vernieuwt de vorige propositie van aen te tasten alle Duytsche Schepen in Zijne Majts. Havens,

rens, en dat o
Oorlogh Sche
we van hare
dere rijk gela
door form en
ten niet als vo
aspitie van ha
bel den geme
mele Ordre
y selfs moch
y in de Sou
haer van te a
dien selfden
de was de v
de geseyde
Engelsche
Schepen in
light ende
hare Schepen
het selfde ha
Ameron Ges
rest van Elfe
met hem bra
inceeren ; zul
nigelijcx eynd
ens de Staten
inceert.
Door alle 't w
in dien Koning
rechtighlijck h
ent jegens hem
Van die tijt af o

vens, en dat op de vorighe conditien, wesende noch seven van hare Oorlogh Schepen ende een Oost-Indisch vaerder in de Zont, noch twee van hare Oost-Indische Schepen tot Tunsbergh, ende vele andere rijk geladene Schepen in andere Havens in Noorweghen, die door storm ende d'Engelsche Vloot aldaer ingedreven waren; ende om niet als voormaels qualijk te procedeeen, ofte eenige grond van suspitie van hare oprechtigheyt achter te laten, beloofde Graef Hanibal den gemelden Envoy dat hy hun soude brenghen de gesejde origineele Ordres ende Brieven, voor hare respectieve Gouverneurs, en zy selfs mochten die door Expressen haer toefenden; mitsgaders dat zy in de Sondt Galjoots souden hebben, omme de Engelse Vloot daer van te advertieren, ende 't selve te eerder te verrichten; doch dien selfden avondt den 21. September, dat den Envoy verwachtende was de volbrengingh van Graef Hanibals beloften, in plaetse van de gesejde ordres, brachte hy sekere tijdingh van het vertreck der Engelsche Schepen na hare eygene Havens; waer op de Duytsche Schepen in de Sondt sulcx vernemende, hare Anckers hadden ghe-light ende naer huys gedestineert waren, ende dat de overighe van hare Schepen die onlangs Noorwegen hadden aengedaen, misschien het selfde hadden gedaen, alle welcke intelligentie hy van Monsieur Ameron Gesant der Staten in 't gemelde Hof, ontfangen hadde, die eerst van Elseneur aldaer gearriveert was, ende schijnbaerlijck yets met hem brachte om haer tot veranderingh van hare resolutie t'induceeren; zulcx dat hier mede die Propositionen aen haer zijde gedaen insgelijcx eyndighden, die ongetwijffelt een offensief Verbondt tegens de Staten der Vereenighde Provintien souden hebben geproduceert.

Door alle 't welcke, kan werden bespeurt, op hoedanighe toevalen dien Koningh sijne raedtflagen verandert heeft, ende dat hy niet oprechtighlijck het veranderen der selvighe, Sijn Majts. comportement jegens hem kan imputeeren.

Van die tijt af observeerde Sijn Majts. Envoy een groots koelheyt

C

ende

ende ingebondentheydt in alle de Proceduren der Ministers in dien Hove, jeghens hem, waer door zy raedsaem vonden inghevolge van hare eerste Instructien, 't volgende Expostulecraenê Memorael den Koningh voor te dragen.

De ondergesz. Extraordinarise Afgesanten van Engelant maecten Uwe Majr., in haer Memoriael van den sestienden passato, bekent de onvergenoegingh van den Koningh haren Meester, wegens de uytstellin- ghen die hy bevonden heeft in de Tractaten met Uwe Majr., ende in de onlangs onvriendelycken handel van sijne Schepen tot Bergen, contrarie Uwe Majr. Accoort, ende de propositie selfs ghedaen aen den Koningh hunnen Meester, waer door de Engelsche niet alleenigh gheleeden hebben d'oncere van te werden af-geslagen, ende het verlies van vele treffelycke mannen, maer sulcx heeft de Christelycke weereldt den Koningh haren Meester doen aensien, hoewel onrechtvaerdigh, als schuldigh in het vio- leeren van soodanigh een Vriendts, ende Geallieerdens Haven, ende te seggen, dat niemandt van sijn vriendtschap kan verskert zijn, als sich eyghen interest, ofte andere versoekingh van profijt offereert, waer door Syn Majr. seer ghevoeligh in sijn eere gheraecht is, tot reparatie van 't welck, zy verscheydene propositien aen Uwe Majr. Commissarissen heb- ben ghedaen, (die zy insgelycx gheacht hebben niet oneerlyck, nochte on- voordeeligh voor Uwe Majr. interest) doch wesende geduyrigh uytgesteld ende afgewesen sonder eenige satisfactie te bekomen, zyn zy door den Kon- ingh haren Meester bevolen, te verklaren een volkomen disatisfactie van Uwe Majesteyts proceduren jegens hem, ende met eenen Uwe Majr. aen te dienen, dat hy alle geoorlofde wegen ende middelen sal gebruycken tot sijn eyghen rechtvaerdighe vindicatie. Ende ten dien eynde heeft den eenen ordre ontfangen zyn spoedighen afscheydt te nemen, ende sich naer het Hof van Sweden te verhaesten, omme dien Koningh oprechtighlyck te informeren van de beweeghreden die hem tot d' Actie van Bergen heb- ben genoodicht; ende dienshalven zyn zy ghenootsaecht Uwe Majr. aen te pressen tot een finale resolutie, die zy van Uwe Majr. ootmoedighlyck ver-

gheeken, op d
gen
Talbot

Dese Memo
te te handel
Hanibal Zee-
ber, en Monf
den Koningh
spoedigh best
welcke ooch
teekende e
voorz. Af
offensijf en
omme te v
melde Con
dien Konin
Woordt van
t gene zoud
Het Con
waer-inne he
bezonderlijck
vergeten, en
het toekome
formelijck ee
maecht is. Sij
bededigingh,
behoorlijck ac
ten ten bester
antische Kroo
ten is) den ger

verfoecken , op dat zy d' ordres van haren Meester vorders moghen ver-
volgen.

Talbot. Clifford.

Coppenhagen, 2 Octob.

1665.

Dese Memorie veroorsaecte in hun nieuwe begeerten om meer-
der te handelen, beyde den Koningh, sijne Commissarissen, Graef
Hanibal Zee-stadt Heer Opperste Thesorier, en voornaemste Mini-
ster, en Monsieur Gabels, van ghelijcke macht en geloof by den self-
den Koningh, mitsgaders alle d'overighe schijnende verset van een
spoedigh besluyt, resolverende op een dagelijckse by een-komst, de-
welcke oock gehouden wierde; ende na rijpe debat en deliberatie,
reeckende ende zegelden sijn gemelde Commissarissen, benevens de
voorsz. Afgefanten van Sijn Majst. op den achienden October, een
offensijf en defensijf Verbondt met Engelandt, tegens de Duytschen,
omme te werden vervolght ter Zee ende te Lande, wesende de ge-
melde Commissarissen daer toe volkomen gevoldmacticht onder
dien Koninghs eygen handt en zegel; waer-inne hy beloofde op het
Woordt van eenen Koning ende Christen, te zullen ratificeeren alle
't gene zoude werde geaggre-cert.

Het Concept van welck Tractaet daer na, na Sweden is gevoert,
waer-inne het remarkabel is, dat de Deensche Ministers insisterende
bezonderlijck, dat de zake van Bergen voor eeuwich zoude werden
vergeten, ende noyt beklagh ofte eenigen eyseh dien aengaende in
het toekomende werden ghemaect, het daer op toegestaen ende
formelijck een fundamenteel Articul van 't gezeyde Tractaet ghe-
maect is. Sijne Majts. Ministers (niet teghenstaende de kennelijcke
beledigingh, daer van in de vorige Memoriael gheklaeght was) het
behoorlijck achtende, de gedachtenisse van dat ongelijck te begraven
ten besten van Christenrijck, in 't vereenighen deser drie Prote-
stantsche Kroonen; ende dat ten zelve tijde, (als namaels gebleec-
ken is) den gemelden Koningh van Deenmarcken een Tractaet met

Hollandt wegens Engelandt aengegaen heeft , legghende het fundament daer van , in de voor-reden , op het violeeren van sijn Haven in Bergen, vergetende dat hy d'Engelsche, tot het gene zy verricht hebben , hadde genoodicht , ofte beschaemt om sulcks voor de wereldt sijn toe te eygenen.

Ende om dit Verbondt beyde Kroonen ghebruyckelijcker te maken , wierde zeker reserve daer-inne vervat , dat den Koningh van Sweden in dat verbondt zoude treden, ende het zelve een tripel ver-eenighingh verklaren ; oft by aldien den Koningh ende het Koninckrijk van Sweden 't zelve niet openbaer omhelfde, dat het selve Tractaet gantsch vernietight ende invalide soude zijn. 't Welck, gelijk als het ter eender zijde doet blijcken d'eeré ende achtigh die Sijn Majt. tot soodanigh een Unie met de Kroon van Sweden , ghehadt heeft; zoo betoont het ten anderen het dis-respect , ende waerlijck, affront die Croone aengedaen door den Koning van Denemarcken, in het beslyten van een een offensijf Verbondt met de Hollanders tegens d'Engelsen, zonder eenighsints te verwachten , wat de resolutie der Sweden dien aengaende zoude zijn.

Dit Tractaet en was zoo drae tot Copenhaghen niet volbracht, of Sir Thomas Clifford, ten dien eynde ghevolmachtight , nam binnen een dagh ofte twee daer na sijn reyse aen na Stockholm , alwaer het hem door de Deensche Ministers beloofd was, dat haer Resident met hem daer op soude confereeren , ende volkomen macht soude ontfanghen , omme sijn by het beslyt daer van in dat Hof te ver-voegen.

Binnen een korten tijt na des Envoyes arrivement ende audientie tot Stockholm , quam seker Intelligentie van Engelandt aen den geseyden Envoy, dat Klunenberg, die op den 24. Septemb. van Copenhaghen in stilte afgevaerdicht was , terwylen sy in 't midden van haren handel met de geseyde Afgesanten waren , zeer verre in den Haag met sijn offensijf Tractaet wegens Engelandt was geadvan-
ceet.

Ten

(21)

Ten welcken selfden tijde, Jeuweel de Deensche Resident in Sweden, gekomen is by den grooten Chancelier van Sweden, en andere Ministers, haer met ernst voort pressende tot een aenvangh van een offensijf Verbondt met Engellant tegens Hollandt; ende na perfecte na-reekeningh ofte overslagh van den tijdt, wierde namaels uytgevonden, dat op dien selfden dagh, Klunenberg de Sweedsche Envoy in den Haagh, aengedient heeft, haer offensijf Tractaet met Hollant wegens Engellandt onderteckent te zijn, gebruyckende vele Argumenten jegens hem, om den Koningh van Sweden te bewegen in 't selfs offensijf Verbondt te treden.

Deze Proceduren van den Deen in Engellant bekend, ende soo bedriegelijck blijckende wegens alle eer, vertrouwen en beloften, heeft Sijn Majt. goet gedacht Sir Thomas Clifford spoedigh t'hemwaerts te ontbieden, om hem persoonlijk t'informeeren hoe alle saken sich toe-gedragen hadden; wordende besloten, dat sijn absentie van Stockholm niet en konde verhinderlijck zijn, tot yets dat den Deen concernerende was, ingevalle zy hun hielden aen het eerste Tractaet met Engellandt onderteckent, alsoo als noch in 't Hof van Sweden bleef, Sijn Majesteys vorige Extraordinaris Afgesant Mr. Coventry, volkomen van alles onderricht, ende gevollmachtigt met die Croone te handelen ende besluyten een tripel offensijf en defensijf Verbondt, wegens de Staten der Vereenigde Provintien.

Het is vorders aenmerckelijck, dat het gemelde offensijf en defensijf Tractaet tegens Hollant, geteekent ende gezegelt is geweest te Coppenhagen, in het Hof van den geseyden Koningh, sulcx dat geen plaetse wert gelaten tot verschooningh van het gene namaels in Hollandt was verricht, onder pretext dat de Ministers hare Meesters Ordres qualijck hadden verstaen. Waer op aenstonts des Konings van Groot Brittainens Afgesanten mede gedeelt wierden, dat Graef Hanibal Zeeftadt in qualiteyt van Extraordinaris Ambassadeur soude gaen, schijnbaerlijck na Hollandt, doch inder daedt naer Engellandt, omme haer des te beter te blindhocken, ende tijt te win-

(22)

nen , terwijl hare Scheeps preparatien bereyt wierden tot bescherming vande Sondt , wegens d' onderwindingen die de Hollanders apparentelijck vroegh souden komen te maken , soo wanneer zy foodanighen triplen Unie suspecteerden ; verklarende den voornoemden Graef daer-en-boven tegens hun , zijn opinie te wesen dat Denemarcken sich vast aen Engelandt soude houden ; alhoewel Sweden hem daer buyten hielde ; met byvoegingh , dat hy alle sijne devoirs daer toe soude aenwenden : ende dit wiert soo verde aengevoert , dat eene van Sijn Majts. Schepen van Engelandt t'Oostende overquam, omme hem derwaerts te voeren ; in plaetse van 't welck, hy directelijck uyt Hollant naer Vranckrijk trocke ; omtrent welke tijdt , het Deensche Tractaet met Hollandt publicq geworden is ; waer van de gevolgen, sonder eenige vordere aendieningh , ofte andere formaliteyten jehens Engelandt gebruyckt , geweest zijn , alle Engelsche Schepen ende Coopmanschappen binnen dien Koninghs mocht aen te tasten , ende op sulck een rigoureurse manier , als oyt door eenighen Coningh ofte Staet gepractiseert is ; de Engelsche Factoren in Noorwegen ende andere plaetsen van sijn Rijck , wierden alle ghevangen gestelt, ende ingevalle eenighe Persoonen suspect waren te handelen met Sijn Majesteyts Onderdanen , zijn hare Goederen eerstelijck aengetaft , ende zy gedwongen met Eede te verklaren, of de gemeene Goederen Engelschen behoorden.

Dit is een oprechte Deductie van alle het gepasseerde , tusschen Sijn Majesteyt ende den Coning van Denemarcken, waer door men kan bemercken hoe qualijck dien Coningh , Sijn Majesteyts goede wille , jehens hem (door bystanders geobserveert) soo particulierlijck getoont , vergolden heeft, ende hoedanigh met hem te handelen gewaerschouwt zijn ; hebbende Sijne Majesteyt tot vindicatie van sijn eer , ende gevoeligh van d'ongelijcken sijne Onderdanen aengedaen , goet gedacht by desen te verklaren openbaren Oorlogh tegens den geseeyden Coning, als tegens sijnen grootsten Vyant , niet twijffelende of Godt Almachtigh sal de gerechticheydt van sijn saeck bevesti-

bevestighen , ende hem gelegentheden verleenen d'ongelijcken hem
 selfs ende sijne Onderdanen aengedaen , te wreecken ; mitsgaders
 de Wereldt doen sien de sinceriteyt ende oprechtigheydt van Sijn
 Majesteys herte in dese saeck, ende hoe onmijsdelijk hy daer toe ge-
 provocceert is.

Na de Cotype tot LONDON:

Gedruckt door *John Bill* ende *Christophorus Barker*, Druckers van
 des Coninghs uytsteeckendste Majesteit. 1666.

be...
the...
do...
M...
pro...

...
...
...

...
...